

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 04 lipca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie w II Wydziale Karnym

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia S.O. Olgierd Dąbrowski-Żegalski

Sędzia: S.O. Piotr Zbierchowski

Ławnicy: Janina Chamot, Jadwiga Iwaniec, Bogusław Pachniewicz

Protokolant: sekr. sąd. Marta Jakowicz

w obecności Prokuratora Prok. Rejonowej w Nidzicy – Małgorzaty Abucewicz-Pena,

po rozpoznaniu w dniu 04 lipca 2013r.

sprawy:

K. M., s. A.i E.z domu K., urodzonego (...)w M.,

oskarżonego o to, że:

w dniu 02 października 2005r., nad jeziorem K., w pobliżu miejscowości J., gm. K., woj. (...) - (...), działając wspólnie i w porozumieniu z inną osobą, z zamiarem pozbawienia życia J. L.oraz dokonania zaboru należącego do niego samochodu marki A. (...)nr rej. (...), pieniędzy i innych rzeczy osobistych, używając przemocy poprzez kilkakrotne uderzenie siekierą w głowę J. L.spowodowali u niego liczne rany rąbane i tłuczone z rozległymi podbiegnięciami krwawymi powłok miękkich głowy i twarzy, liczne i wieloodłamowe złamania kości pokrywy i podstawy czaszki, wymóżdżenie lewego płata czołowego i skroniowego, liczne wybroczyny i wylewy krwawe w tkance mózgowej lewej półkuli mózgu, wieloodłamowe złamanie lewej kości jarzmowej, złamanie wszystkich ścian lewego oczodołu, złamanie lewej kości szczękowej, złamanie lewej kości nosowej, przemieszczenia i wgłębienia odłamów kostnych kości twarzoczaszki oraz krwiak podtwardówkowy, podpajęczynówkowy oraz w komorach mózgu, które to obrażenia skutkowały śmiercią pokrzywdzonego, po czym zabrali mu w celu przywłaszczenia wyżej wymieniony samochód o wartości 18.000 zł, pieniądze w kwocie 300 złotych, dowód osobisty, prawo jazdy, dowód rejestracyjny, dowód ubezpieczenia pojazdu, etui koloru bordowego z logo (...)oraz etui koloru niebieskiego z logo (...)wraz z dokumentami wędkarskimi, trzy kompletne wędkarskie teleskopowe, w tym dwie gruntowe i jedna spinningowa o wartości 400 zł każda, plastikowe pudełko koloru szarego z akcesoriami wędkarskimi o wartości 300 zł, dwa drewniane wiosła do łódki typu N.o wartości 100 zł, śpiwór i siekierkę z drewnianym trzonkiem, o łącznej wartości co najmniej 19.900 zł na jego szkodę,

tj. o przestępstwo z art.148 § 2 pkt 2 kk. (w brzmieniu ustalonym przepisem art.1 pkt 15 ustawy z dnia 27.07.2005r. o zmianie ustawy – Kodeks karny ..., Dz.U Nr 163, poz. 1363) w zb. z art.275 § 1 kk w zw. z art.11 § 2 kk

orzeka

1. przy uznaniu, że oskarżony **K. M.**dopuścił się dokonania zarzucanego mu czynu przyjmuje, że czyn ten stanowi zbrodnię określoną w art.148 § 1 kk w zb. z art.280 § 2 kk w zb. z art.275 § 1 kk w zw. z art.11 § 2 kk w zw. z art.4 § 1 kk

i za to na tej podstawie skazuje go, a na podstawie art.148 § 1 kk w zw. z art.11 § 3 kk wymierza mu karę dożywotniego pozbawienia wolności ,

2. na podstawie art.63 § 1 kk na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zalicza K. M.okres zatrzymania i tymczasowego aresztowania od dnia 09 października 2005r. do dnia 22 grudnia 2005r. i od 31 grudnia 2008r. do dnia 15 kwietnia 2013r.,

3. na podstawie art.29 ust.1 ustawy Prawo o adwokaturze i § 14 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 z p. zm.) zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. L. S. kwotę 738 złotych, w tym 23% VAT w kwocie 138 złotych tytułem nieuiszczonych opłat za obronę oskarżonego wykonywaną z urzędu w postępowaniu sądowym,

4. na podstawie art. 624 § 1 kpk zwalnia oskarżonego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Sygn. akt: II K 93/13

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2013 r. (sygn. akt III KO (...)) wznowił postępowanie zakończone wyrokiem Sądu Apelacyjnego w B.z dnia 25 kwietnia 2007 r. (sygn. akt II AKa (...)) i uchylił ów wyrok w stosunku do K. M.oraz częściowo nim zmieniony wyrok Sądu Okręgowego w O.z dnia 15 listopada 2006 r. (sygn. akt II K (...)) w części dotyczącej kwalifikacji prawnej czynu z art. 148 § 2 pkt 2 k.k. w zb. z art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. oraz wymierzonej skazanemu za ten czyn kary i przekazał w tym zakresie sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w O..

Mając na uwadze, iż Sąd Najwyższy dokonał uchylenia wyroku Sądu Okręgowego w O.jedynie co do kwalifikacji prawnej czynu i kary za ten czyn wymierzonej, zaś w pozostałym zakresie wyrok ten uprawomocnił się, zbędne stało się przytaczanie w przedmiotowym uzasadnieniu ustalonego już prawomocnie stanu faktycznego w sprawie oraz przytaczanie dokonanej już oceny dowodów, na podstawie których ów stan faktyczny został ustalony – bo niewątpliwie mając na uwadze zakres uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego i w B.i Sądu Okręgowego w O.z dnia 15.11.2006 r., czynienie nowych ustaleń jest niedopuszczalne (co do stanu faktycznego i analizy dowodów zob. wyrok Sądu Okręgowego z dnia 15 listopada 2006 r. wraz z uzasadnieniem, k. 1451-1454, 1501-1515).

Ograniczając zatem rozważania co do kwalifikacji prawnej czynu oskarżonego oraz wymiaru kary w pierwszej kolejności należy odnieść się do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 kwietnia 2009 r. wydanego w sprawie P 11/08 (Dz. U. z 2009 r., Nr 63, poz. 49), a na kanwie którego to wyroku Sąd Najwyższy uchylił wskazane orzeczenia.

Mocą przedmiotowego wyroku Trybunału stwierdzono niezgodność przepisu art. 1 pkt 15 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy - Kodeks postępowania karnego i ustawy - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 163, poz. 1363) z art. 118 ust. 1 i art. 119 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przez to, że wskazany przepis został uchwalony przez Sejm bez dochowania trybu wymaganego do jego wydania. Wskazany przepis art. 1 pkt 15 ustawy wprowadził do kodeksu karnego nowy wymiar kary za przestępstwo zabójstwa typu kwalifikowanego. Do dnia 25 września 2005 r., stypizowane w art. 148 § 2 k.k. zabójstwo zagrożone było karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy niż 12 lat, karą 25 lat pozbawienia wolności albo karą dożywotniego pozbawienia wolności. Od dnia 26 września 2005 r., to jest od dnia wejścia w życie w/w ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. przepis art. 148 § 2 k.k. uzyskał nowe brzmienie, a mianowicie przewidywał w sankcji jedynie dwie kary - karę 25 lat pozbawienia wolności oraz karę dożywotniego pozbawienia wolności. W takim brzmieniu obowiązywał ten przepis do dnia wejścia w życie przedmiotowego wyroku Trybunału Konstytucyjnego, a więc do dnia 23 kwietnia 2009 r., kiedy to utracił moc obowiązującą.

W przedmiotowej sprawie zarówno popełnienie przypisanej oskarżonemu zbrodni (bo w dniu 2 października 2005 r.), jak i orzekanie o odpowiedzialności karnej za jej popełnienie przez Sądy obu instancji (w dniu 15 listopada 2006 r. zapadł wyrok w I instancji, zaś w dniu 25 kwietnia 2007 r. wyrok drugoinstancyjny Sądu Apelacyjnego w B.) miały miejsce w czasie obowiązywania art. 148 § 2 k.k. w brzmieniu nadanym mu przez art. 1 pkt 15 w/w ustawy, uznany następnie za niezgodny z Konstytucją. Jak wynika z uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego, konsekwencją uznania tego przepisu za niezgodny z Konstytucją była derogacja z porządku prawnego, oprócz wskazanego przepisu art. 1 ust. 15, także art. 148 § 2 k.k., stanowiącego trzon kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu K. M.. Trybunał uznał, że po ustaniu mocy obowiązującej przepisu art. 148 § 2 k.k. pozostaje kwalifikacja prawna zabójstw popełnionych w okresie od dnia 26 września 2005 r. do dnia 23 kwietnia 2009 r. (a zatem i w przedmiotowej sprawie), jako czynów wyczerpujących znamiona art. 148 § 1 k.k. W rezultacie Sąd ma możliwość wymierzania kary za zabójstwo nie tylko 25 lat pozbawienia wolności albo dożywotniego pozbawienia wolności, ale też kary od 8 lat do 15 lat pozbawienia wolności. Stosowanie przepisu art. 148 § 1 k.k. co do czynów popełnionych w czasie, kiedy art. 148 § 2 k.k. nie mógł być stosowany, znajduje uzasadnienie także w treści art. 4 § 1 k.k., nakazujący stosowanie ustawy względniejszej dla sprawcy.

Mając na uwadze wiążące w niniejszej sprawie ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Okręgowy w Olsztynie w sprawie II K (...), a jednocześnie wskazany wyrok Trybunału Konstytucyjnego, Sąd orzekający w przedmiotowej sprawie uznał, iż K. M. swym zachowaniem, polegającym na tym, że w dniu 2 października 2005 r., nad jeziorem K., w pobliżu miejscowości J., gm. K., woj. (...) - (...), działając wspólnie i w porozumieniu z inną osobą, z zamiarem pozbawienia życia J. L. oraz dokonania zaboru należącego do niego samochodu marki A. (...) nr rej. (...), pieniędzy i innych rzeczy osobistych, używając przemocy poprzez kilkukrotne uderzenie siekierą w głowę J. L. spowodowali u niego liczne rany rąbane i tłuczone z rozległymi podbiegnięciami krwawymi powłok miękkich głowy i twarzy, liczne i wieloodłamowe złamania kości pokrywy i podstawy czaszki, wymóżdżenie lewego płata czołowego i skroniowego, liczne wybroczyny i wylewy krwawe w tkance mózgowej lewej półkuli mózgu, wieloodłamowe złamanie lewej kości jarzmowej, złamanie wszystkich ścian lewego oczodołu, złamanie lewej kości szczękowej, złamanie lewej kości nosowej, przemieszczenia i wgłębienia odłamów kostnych kości twarzoczaszki oraz krwiak podtwardówkowy, podpajęczynówkowy oraz w komorach mózgu, które to obrażenia skutkowały śmiercią pokrzywdzonego, po czym zabrali mu w celu przywłaszczenia wyżej wymieniony samochód o wartości 18.000 zł, pieniądze w kwocie 300 złotych, dowód osobisty, prawo jazdy, dowód rejestracyjny, dowód ubezpieczenia pojazdu, etui koloru bordowego z logo (...) oraz etui koloru niebieskiego z logo (...) wraz z dokumentami wędkarskimi, trzy kompletne wędkie teleskopowe, w tym dwie gruntowe i jedna spinningowa o wartości 400 zł każda, plastikowe pudełko koloru szarego z akcesoriami wędkarskimi o wartości 300 zł, dwa drewniane wiosła do łódki typu N.o wartości 100 zł, śpiwór i siekierkę z drewnianym trzonkiem, o łącznej wartości co najmniej 19.900 zł na jego szkodę, wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 148 § 1 k.k. w zb. z art. 280 § 2 k.k. i w zb. z art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. Sąd zastosował art. 148 § 1 k.k. jako przepis względniejszy dla sprawcy (art. 4 § 1 k.k.) w sytuacji popełnienia czynu w czasie, kiedy art. 148 § 2 k.k. nie mógł być stosowany.

Jednocześnie należy podkreślić, że niezgodność z Konstytucją art. 1 pkt 15 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. związana była wyłącznie z trybem jej uchwalenia. Nie dotyczyła więc ani sposobu procedowania w sprawach o zabójstwa, ani całej sfery ustaleń faktycznych, a wyłącznie subsumcji takich czynów. Subsumcji prowadzącej do kwalifikacji z art. 148 § 2 k.k., z którą nierozzerwalnie związana była także sankcja przewidziana w tym przepisie, a ograniczona wyłącznie do kary 25 lat pozbawienia wolności bądź kary dożywotniego pozbawienia wolności.

Zgodnie z treścią przepisu art. 148 § 1 k.k., kto zabija człowieka, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 8, karze 25 lat pozbawienia wolności albo karze dożywotniego pozbawienia wolności.

Dla przypisania zbrodni o której mowa we wskazanym przepisie konieczne jest wykazanie, iż sprawca działał z zamiarem (czy to bezpośrednim, czy ewentualnym) zabójstwa człowieka. W przedmiotowej sprawie niewątpliwie K. M. swym zachowaniem dążył bezpośrednio do pozbawienia życia J. L.. O istnieniu bezpośredniego zamiaru

pozbawienia życia pokrzywdzonego można wnioskować na podstawie szeregu okoliczności podmiotowych jak i przedmiotowych sprawy.

Trzeba zauważyć, iż udając się na miejsce zbrodni K. M. zabrał ze sobą siekiere, którą wcześniej pożyczył od drugiego współsprawcy zabójstwa – A. A., która miała posłużyć do realizacji przestępczego celu. Udając się na miejsce zdarzenia z zamiarem zaboru cudzego samochodu oskarżony miał już gotowy plan uprzedniego pozbawienia życia pokrzywdzonego. Już na miejscu zdarzenia K. M. konsekwentnie realizował swój zamiar i nie dał się odwieść od niego skierowanymi doń słowami A. A. – „nie zabijaj go”. Odpowiedź, jaką wówczas dał oskarżony („już za późno”) niewątpliwie świadczy o jego determinacji w realizacji celu, a to z kolei o zamiarze bezpośrednim dokonania zabójstwa J. L..

Należy też zauważyć, iż o bezpośredniości zamiaru oskarżonego co do dokonania zabójstwa świadczą okoliczności przedmiotowe popełnienia czynu, a przede wszystkim charakter użytego narzędzia (siekiery), siła i umiejscowienie ciosów. K. M. kilkakrotnie uderzył pokrzywdzonego obuchem siekiery w głowę (a zatem część ciała, w której zlokalizowany jest mózg, organ newralgiczny dla życia człowieka), a moc uderzeń była bardzo duża – trzeba zauważyć, iż oskarżony uderzał pokrzywdzonego oburącz, będąc przy tym w pozycji stojącej pochylonej, podczas gdy pokrzywdzony leżał na plecach.

W świetle powyższego zamiar K. M. co do zabójstwa J. L. nie budził najmniejszych wątpliwości Sądu.

Sprawca działał przy tym wspólnie i w porozumieniu z A. A.. Niewątpliwym jest, że działanie K. M. i A. A. spełniało istotę współsprawstwa. W tym zakresie, z uwagi na zakres, w jakim wyrok Sądu Okręgowego w O.z dnia 15 listopada 2006 r. (sygn. akt II K (...)) został uchylony przekazany do ponownego rozpoznania, zbędne jest tu powielanie argumentacji przedstawionej w uzasadnieniu w/w wyroku co do kwestii współsprawstwa (zresztą, z uwagi na niewątpliwą sprawstwa co do K. M., Sąd skupił swe rozważania na współsprawstwie A. A.).

Zabójstwo pokrzywdzonego J. L. stanowiło środek do realizacji głównego celu, jakim był zabór pojazdu pokrzywdzonego – co w sposób niewątpliwy wynika z materiału dowodowego.

W ocenie Sądu oskarżony swym zachowaniem wyczerpał – obok znamion zbrodni z art. 148 § 1 k.k. także znamiona przestępstwa (skądinąd również zbrodni) z art. 280 § 2 k.k., a więc przestępstwa rozboju kwalifikowanego poprzez użycie niebezpiecznego przedmiotu, o jakim mowa w tym przepisie.

Jak wynika z treści art. 280 § 1 k.k., przestępstwo rozboju polega na kradzieży popełnionej przy użyciu przemocy wobec osoby lub groźby natychmiastowego jej użycia albo przez doprowadzenie człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności. Rozbój jest przestępstwem złożonym, sprawca zmierza bowiem do dokonania kradzieży, atakując integralność cielesną człowieka, jego wolność, zdrowie, a nawet życie. Tak więc z jednej strony pod ochroną tego przepisu jest zarówno mienie (tzw. bliższy przedmiot ochrony) jak i nietykalność człowieka, jego wolność i zdrowie (tzw. dalszy przedmiot ochrony). Kwalifikowanym typem rozboju (art. 280 § 2) jest natomiast posługiwanie się przez sprawcę przy jego popełnieniu bronią palną, nożem lub innym podobnie niebezpiecznym przedmiotem lub środkiem obezwładniającym albo współdziałanie z osobą, która takim przedmiotem posługuje się. Typem kwalifikowanym rozboju jest także działanie w każdy inny sposób, który bezpośrednio zagraża życiu pokrzywdzonego.

Rozbój jest przestępstwem, które charakteryzuje się kierunkowością działania sprawcy. Musi on zmierzać do dokonania kradzieży, używając do realizacji tego celu przemocy wobec osoby, groźby natychmiastowego jej użycia albo doprowadzając człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności. Jest to więc przestępstwo umyślne, które można popełnić jedynie z zamiarem bezpośrednim, tak co do celu działania, jak i używanych środków.

W przedmiotowej sprawie K. M. niewątpliwie zmierzał do kradzieży pojazdu pokrzywdzonemu i niewątpliwie zamierzał to uczynić poprzez stosowanie przemocy wobec właściciela pojazdu. Z materiału dowodowego wynika bezspornie, iż zabójstwo pokrzywdzonego stanowiło środek do realizacji celu, jakim był zabór pojazdu, przy czym zarówno przemoc stosowana względem pokrzywdzonego jak i dokonanie zaboru pojazdu były objęte bezpośrednim

zamiarem oskarżonego. Oskarżony poprzez zadawanie pokrzywdzonemu uderzeń siekierą niewątpliwie stosował przemoc, o jakiej mowa we wskazanym przepisie. Przez przemoc wobec osoby należy rozumieć zastosowanie bezpośredniej przemoc fizycznej skierowanej na ciało człowieka w celu uniemożliwienia lub pokonania oporu, aby następnie dokonać kradzieży – co bezsprzecznie miało miejsce w okolicznościach niniejszej sprawy. Co więcej, oskarżony K. M. dokonując przemocy posługiwał się siekierą, które to narzędzie z pewnością jest „innym podobnie niebezpiecznym narzędziem” w rozumieniu art. 280 § 2 k.k. (zob. np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 31 października 2012 r., sygn. akt I AKA 314/12, LEX nr 1236416, w którym wprost wskazano, że siekiera jest przedmiotem, którego wykorzystanie zwykłych funkcji przeciwko człowiekowi spowoduje powstanie realnego zagrożenia o równowartości odpowiadającej użyciu broni palnej lub noża).

W ocenie Sądu spowodowanie przez oskarżonego śmierci ofiary rozboju (co więcej – z zamiarem bezpośrednim) wymaga kumulatywnej kwalifikacji jego czynu na podstawie art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. Kumulatywna kwalifikacja jest tutaj konieczna, gdyż w znamionach rozboju nie zostało uwzględnione spowodowanie efektywnych skutków w zakresie życia człowieka (a można dokonać rozboju bez spowodowania jakichkolwiek skutków w tym zakresie). Dla oddanie pełnej zawartości kryminalnej zachowania oskarżonego kumulatywna kwalifikacja jest niezbędna.

Należy w tym miejscu podkreślić, iż kumulatywna kwalifikacja byłaby zbędna, gdyby można było zakwalifikować czyn oskarżonego z art. 148 § 2 k.k., który przewiduje kwalifikowany typ zabójstwa (m.in. z uwagi na jego dokonanie w związku z rozbojem). Taka kwalifikacja jest jednak w niniejszej sprawie wykluczona – o czym była już mowa wyżej przy okazji omawiania wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 kwietnia 2009 r.

Nie ulega wątpliwości, że K. M. dokonał również m.in. kradzieży dowodu osobistego należącego do pokrzywdzonego J. L., czym wyczerpał znamiona czynu z art. 275 § 1 k.k., penalizującego tego rodzaju zachowanie. Należy podkreślić, iż pominięcie w kwalifikacji prawnej tego przepisu nie byłoby zasadne. Wskazanym zachowaniem oskarżony dopuścił się przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów, a zatem poprzez pominięcie tego przepisu w podstawie skazania zachowanie oskarżonego nie byłoby wystarczająco napiętnowane.

Mając na uwadze powyższe Sąd zakwalifikował czyn oskarżonego z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i w zw. z art. 4 § k.k., za co wymierzył oskarżonemu karę dożywotniego pozbawienia wolności.

W ocenie Sądu jedynie taka kara spełni swoje cele zapobiegawcze i wychowawcze względem skazanego.

Wymierzając wskazaną karę Sąd miał na uwadze niezwykle wysoki stopień społecznej szkodliwości popełnionego czynu. Czyn K. M. został skierowany przeciwko najważniejszemu dobru prawnemu, jakim jest życie ludzkie. Należy podkreślić, iż dokonując zabójstwa sprawca naruszył nie tylko wskazane dobro, przysługujące bezpośrednio pokrzywdzonemu, ale też wyrządził niewymowną krzywdę najbliższej rodzinie ofiary.

Co więcej, o znacznym stopniu społecznej szkodliwości popełnionego przez oskarżonego czynu świadczy również to, że K. M. planował zabójstwo i dokonał go z pełną premedytacją. Nie bez znaczenia pozostaje również sposób działania oskarżonego, który przy pierwszym bezpośrednim kontakcie z pokrzywdzonym nawiązał z nim uprzejmą rozmowę, oferując pomoc w przeniesieniu łódki, po czym, gdy pokrzywdzony stanął tyłem do oskarżonego, ten bezlitośnie uderzył siekierą w głowę J. L.. Oskarżony nie zawahał się, a konsekwentnie, „z zimną krwią”, realizował swój cel.

Należy też podkreślić, iż ofiarą oskarżonego była obca, przypadkowa osoba, z którą oskarżony nie pozostawał w żadnym konflikcie – mógł to być każdy z nas, gdyby tego dnia znalazł się na miejscu pokrzywdzonego - co niewątpliwie negatywnie wpływa na stopień winy oskarżonego i stopień społecznej szkodliwości czynu. Nagannie należy ocenić także motywację sprawcy, który działając z zamiarem zaboru cudzego mienia nie wahał się użyć wszelkich możliwych środków (w tym zabójstwa innej osoby) do zrealizowania tego celu.

Na stopień winy oskarżonego wpływa również to, iż to on był organizatorem całego zajścia, angażując w nie kolegę A. A., a już po dokonaniu zbrodni niejako zaangażował w nią również swojego wujka M. K., prosząc go o udzielenie pomocy w ukryciu się przed organami ścigania.

W ocenie Sądu także postawa oskarżonego na rozprawie oraz zachowanie w warunkach izolacji w trakcie stosowania wobec niego środka zapobiegawczego, a następnie w czasie odbywania kary pozbawienia wolności, wskazują, że jest on osobą wysoce zdemoralizowaną. Wypowiedź oskarżonego w ostatnim słowie (k. 1999), iż żałuje tego, co zrobił, nie wynikała w ocenie Sądu z rzeczywistego żalu i zrozumienia zaistniałej sytuacji, ale miała na celu uzyskanie jak najkorzystniejszego orzeczenia w zakresie kary. Zdaniem Sądu uczucie żalu jest oskarżonemu obce – co potwierdza treść jego listu do osoby, którą – jak by się mogło wydawać – darzył uczuciem (zob. list, k. 1157-1158). Taki wniosek potwierdza też ustna opinia biegłych psychiatrów, w świetle której oskarżony K. M. jest pozbawiony uczuciowości wyższej, zaś cechy osobowości dyssocjalnej występujące u niego są cechami trwałymi, nie ulegającymi korekcji. Innymi słowy żadne oddziaływanie ani psychiatrów, ani psychologów nie spowoduje, aby oskarżony uczuciowość wyższą nabył. Ponadto cechy osobowości K. M. pozwalają na dokonanie przez niego zabójstwa z zimną krwią i nie wywołują u niego żadnych przeżyć emocjonalnych. Oskarżony ten nie wyciąga też praktycznych wniosków z dotychczasowych doświadczeń życiowych.

Zdaniem Sądu wymierzeniu oskarżonemu kary dożywotniego pozbawienia wolności nie sprzeciwia się treść opinii z Zakładu Karnego w B., nadesłanej do Sądu w dniu 19 czerwca 2013 r. (k. 1975). Z opinii tej wprawdzie wynika, że K. M. od 2007 r. zmienił swoje zachowanie (z wcześniejszego naganego). W ocenie Sądu opinia zawiera omyłkę, gdyż z jednej strony wynika z niej, że „w początkowym okresie izolacji zachowanie osadzonego było naganne. Wielokrotnie karany dyscyplinarnie, ostatni raz w dniu 30.06.2009 r. za niedozwolone kontakty z innymi osadzonymi”, a z drugiej strony, że od 2007 r. zachowanie osadzonego uległo poprawie. Nagradzany kodeksowo wielokrotnie, ostatni raz w dniu 8 kwietnia 2013 r.”. Z zestawienia powyższych informacji wynika, że zachowanie K. M. uległo poprawie najwcześniej od drugiej połowy 2009 r., a nie od 2007 r. Niemniej, w ocenie Sądu zmiana na lepsze zachowanie oskarżonego, jaka nastąpiła w warunkach izolacji, nie jest bynajmniej okolicznością, która miałaby zaważyć na orzeczeniu względem oskarżonego łagodniejszej kary niż kara dożywotniego pozbawienia wolności. Poprawa zachowania oskarżonego może świadczyć jedynie o tym, że K. M. przystosował się do warunków panujących w zakładzie karnym, a jednocześnie ukierunkowana jest na doraźne korzyści płynące z poprawnego zachowania w zakładzie karnym w postaci nagród (o których mowa w art. 137 i nast. k.k.w., np. dodatkowe lub dłuższe widzenie, nagrody rzeczowe czy pieniężne). Trzeba też zauważyć, iż K. M. deklaruje przynależność do podkultury przestępczej grypsujących i choć nie odnotowano na tym tle żadnych negatywnych zachowań oskarżonego, okoliczność ta świadczy o tym, że oskarżony odnalazł się w tym środowisku i kultywuje kryminalne praktyki.

Do okoliczności obciążających K. M. należy niewątpliwie jego uprzednia karalność (wyrokiem Sądu Rejonowego w N.z dnia 23 listopada 2004 r. w sprawie II K (...) K. M. został skazany za popełnienie przestępstwa z art. 278 §1 k.k. na karę 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie zawieszono tytułem próby na okres 3 lat, przy czym karę tę odwieszono postanowieniem tego Sądu z dnia 20 lutego 2006 r.; wyrokiem Sądu Rejonowego w N.z dnia 8 grudnia 2005 r. w sprawie II K (...) K. M. został skazany za popełnienie przestępstwa z art. 279 §1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. i z art. 263 § 2 k.k. na karę łączną 2 lat pozbawienia wolności – zob. informacja z KRK, k. 1961).

Ponadto z przeprowadzonego wywiadu środowiskowego wynika, że K. M. miał negatywną opinię w miejscu zamieszkania. Często spożywał alkohol, po którym stawał się agresywny, wdawał się w bójki.

W kontekście powyższej zbrodni okolicznością szczególnie łagodzącą nie jest również młody wiek oskarżonego w chwili popełnienia czynu (niepełna 19 lat). Wręcz przeciwnie - wysoki stopień demoralizacji oskarżonego (o czym była mowa wyżej) w tak młodym wieku budzi niepokój i tym bardziej przemawia za odizolowaniem K. M. na długi czas od reszty społeczeństwa.

Kara dożywotniego pozbawienia wolności wymierzona K. M. jest z pewnością karą surową, lecz w ocenie Sądu w tym przypadku jest to kara sprawiedliwa i adekwatna zarówno do stopnia winy oskarżonego jak i stopnia społecznej szkodliwości popełnionego przez niego czynu.

Dodać również należy, że mając na uwadze dyrektywę szczególną opisaną w art. 54 § 1 k.k. jedynie ta kara będzie w stanie realizować cele wychowawcze wobec oskarżonego, będącego sprawcą młodocianym. Trzeba tu zauważyć, że zawarte w art. 115 § 10 k.k. sformułowanie "w czasie orzekania w pierwszej instancji" dotyczy czasu orzekania w tej instancji po raz pierwszy w sprawie. Sprawca, który zatem w tym czasie był młodocianym w rozumieniu art. 115 § 10 k.k., zachowuje ten status do zakończenia postępowania prawomocnym orzeczeniem (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2012 r., sygn. akt I KZP 5/12, LEX nr 1168857).

Zgodnie z dyspozycją art. 63 §1 k.k. na poczet wymierzonej oskarżonym kary pozbawienia wolności Sąd zaliczył oskarżonym okres tymczasowego aresztowania odpowiednio w stosunku do: K. M. od dnia 09 października 2005 r. do dnia 22 grudnia 2005r. i od dnia 31 grudnia 2008 r. do dnia 15 kwietnia 2013 r. (pkt 2 wyroku).

O wynagrodzeniu dla obrońcy z urzędu orzeczono jak w pkt.3 wyroku.

Mając na uwadze sytuację majątkową oskarżonego Sąd w oparciu o art. 624 §1 k.p.k. zwolnił go w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa należnych kosztów sądowych, uznając iż nie będzie ich w stanie ponieść (pkt 4 wyroku).